

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre — — — — — 6 korona — fillér
Félévre — — — — — 3 " —
Negyedévre — — — — — 1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolvas szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány-sajtó” czimére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)
Hirdetések jutányos árban vételnek fel.
Nyilttér sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Nemzetbontás.

Legnagyobb szerencsétlensége volt mindig a magyarnak, hogy vészek idején, midőn erő kifejtés czéljából összetartásra, tömörülésre lett volna szüksége, mindig támadtak fel egyesek a nemzet fiai közül, akik pártviszályt szítottak, szétválasztották egymástól az összetartozandó lelkeket, aminek természetes következménye volt, hogy a külső ellenség győzelmet aratott felettük. Mint veres vonal húzódik ez keresztül a magyar nemzet történetén. Egymással viszálykodva, egymástól féltve a hatalmat, nem látták, vagy nem akarták felismerni a valódi veszélyt, mely őket pusztulással, vérfürdővel fenyegette.

Mily szép, mily lélekemelő volt látni két évvel ezelőtt, hogy az egész nemzet egy csatasorba lépett, lerázta az idegen uralmat, melyet Bécs kényszerített reá s megvillant egy reménysugár, hogy végleg fel fogja magát szabadítani az idegen befolyás alól s elfoglalja azt a posztit, mely a nemzetek sorozatában

ezeréves multjánál fogva méltán megilleti.

Sok viz lefolyt azóta a Dunán, sok intrikát szőttek ezen hatalmas és csaknem egyértelmű állásfoglalás ellen, de nem tudtak üszköt vetni a nemzet pantheonába, melylyel lángbaboríthatták volna az országot. Pedig nem hiányzott a jóakarát ellenséges érzelmű kebelbarátainknál és testvéreinknél. Lanckadatlanul mozgásban voltak és vannak ma is a bécsi titkos kezek, fészkelődtek a nemzetiségek is, mint ilyen alkalmakkor rendszeren szokás, az uralomtól elesettek körében is nagy volt az elkeseredés, ők azonban sokkal enerváltabbak voltak már, semhogy a legkisebb emóziót képesek lettek volna felidézni a nemzet rétegeiben. A jó hazafiak összetartásán megtört minden nemzetbontásra irányuló törekvés.

És ime mi történik? . . . Midőn már csaknem kiállotta a tűzpróbát az összetartás, s azt hittük volna, hogy ezt a tömör falánxot megbontani nem lehet, akkor üti fel fejét az egyesült pártok között az egye-

netlenség, megkezdődik a félreértések sorozata, melyeket sokszor csak a vezérek legdiplomatikussabb tapintatával lehetett eloszlatni, végre megindul a bomlási processus, feltűnni vágyó elemek lépnek fel, kik az adott keretek közt nem tudtak úgy érvényesülni, amint óhajtották. Kilepnek a kuruczok pártjából, elvtagadással, hazaárulással vádolják a vezéreket, kiállanak a nemzet elé, hogy ők fogják a feje felől elhárítani a veszélyt, melyet önkézével hozott magára.

Szomorú jelenség, de igaz. A már megalakult balpárt minden kétséget eloszlat. Nem tudjuk, nem is akarjuk kutatni, milyen impulsusra történt ez a kiválás, de konstatálnunk kell, hogy ellenségeinknek tették a legnagyobb szolgálatot a hevesvérű vállalkozók, nem gondolva meg, hogyha a pártviszályba keveredett nemzet testén végig szagulanak az idegen hadak, az általuk hozott csapást az ő kised, gyenge erejük feltartóztatni, vagy elhárítani képtelen leend.

El kell tehát itélnünk minden,

Heti levél.

Májusi gondolatok.

— Irta: **Bodnár Gáspár.** —

Szép Május! Virágoknak gyönyörűség-gel teljes hónapja, mily epedéssel várunk!

Milyen leszen arczatod? Mosolygásod alatt nem rejtegetsz-e kegyetlenül fagyos ridegséget. Hűvös, fagyos hidegséget, amivel egyszerre, talán egy virradó csillagos éjszakádon leperzseled a virágpompában, duzzadó rügyekben ékeskedő növényzetet.

Mondogatják is jó öregeink, hogy te más voltál régen. Más napod sütött az égen.

Igaztalan, gyöngédtelen ítélet. Nem is úgy értik ők, amiként beszélnek. Hiszen hogy ne tudnák a tapasztaltak, hogy a természet nem csal, csak az emberek.

Oh, mert egykor, a jobb időkben az emberek és különösbbe a magyar nép . . . meg tudta érteni és át meg átérte a te szépségedet.

Mikor ők, tisztos összeink az élet májusát éldelték: az ifjuság lelke tiszta örömköbe öltözködött. Miként maga a természet főnséges pompát ölt — érkeztek. Zöld lombozat, virágfűzér díszítette az egyszerű házakat. A gazda a jó Isten nagy áldásaiért esdedett. Megértette a mezők beszédeit. Tudta, hogy a természet a *kegyelem képmása*. Virág volt az ifjuság. A nemzet életében minden generáció hervadását új élet, új virágos kert váltotta fel.

De jöttek más idők, virágtalan, reménytelen idők. Mikor a május is veszeni kezdi ősi varázsát. Meleg napsugár helyett hideg önzés. Virágos tavasz, életre keltő öröm helyett haragos gyűlölet. . . Nemzeti dal, kórkárda, zászló helyett . . . veres lobogó, világpolgár — induló. . . Az áldott naptól gyűjtött biztató pir helyett . . . a gyűlölettől gerjesztett tüzek lángjai vörösödnek szét társadalmunk egén. . .

* * *

Azt mondják, hogy az *ébredő természet Világszabadságra* tanítja, hívja, sőt látítja — az embert. *Petőfi*, a természet lángeszű költője Világszabadságért sóvárgott, vérzett. Jó, hogy a természetre hivatkoztok. Az is a ti szöges ostorotok leszen, hogy Petőfit hívjátok korona tanuul.

En is azt mondom, hogy a fogalmak mai zürzavarai közt — igazán menekülünk, forduljunk — a természethez. Ez nem bánt. Nem gyűlöl. Meghallgat. Nem irigykedik. A legjobb, legértelmesebb tanító. Az erdő hűs árnya hív hát. Magához ölel. Rejtelmes sutogása elringatja fáradt, feldult lelkünket. Levegője aczélosít. Egyszerre gyógyít *agyat, szívet, ideget*. A természettel való érintkezés lecsendesít. Megszelidít. . . *Értelmet* világosít, értelmet nemesít. . .

— Ládd-e a természet változatait. Minő bölcsesség, szépség is volna abban, ha minden lomb, ha minden ág ugyanazt a virágot és gyümölcsöt teremné. Ha az erdőket min-

CSAPÓ LAJOS ELSŐRANGU PAPI-
ÉS POLGÁRI SZABÓ
SZATMÁR, Deák-tér 7., (I. emelet).

Magyar díszruhák, Polgári ruhák,
Papi öltönyök, Liberálák,
Reverendák, Szarvasbőr-
Czimádák, nadrágok,
Palástok, fővegek, Bőr kabátok
készítését elvállalom.

Mindennemű öltöny készítésénél a főszűl az elegáns szabás és finom kivitelre fektetem, a mellett teljes kezeséget vállalom szállítványaim valódi színe és tartósságáért. Nagy raktár honi és angol szövetekben.
Tisztelettel **CSAPÓ LAJOS**, szabómester.

a nemzet megbontására irányuló ilyen törekvést, mely feltétlenül idegen célokat szolgál s egyedül arra alkalmas, hogy a nemzet erő kifejtésére képtelen legyen azokban a nehéz pillanatokban, midőn arra legnagyobb szüksége volna. Ne üljön tehát fel a polgárság a hangzatos jelszavaknak, hanem szívvel-lélekkel tömörüljön az egyesült pártok köré, mert csak kitartással vihatja meg azt a nagy küzdelmet, mely a szabadság, a függetlenség feltámadásának biztos záloga.

Kulturális jubileum.

— Irta: Wohlmut Ernő. —

Akik szívükön viselik Magyarország előhaladásának, minden irányu megerősödésének és minden téren való fellendülésének szent ügyeit, azok örömmel és megnyugvással fognak tudomást venni a hazai keresztény kultúra elsőrangú tényezőjének: a Szt. István-Társulatnak fennállása hatvanadik évfordulójáról.

Rendkívül örvendetes és főlemelő tény ez akkor is, ha csak ez esztendő hosszú sorozatára tekintünk is vissza, hát még abban az esetben, ha meggondoljuk, hogy a Társulat életében lefolyt eme hatvan esztendő a folytonosan erősödő életteljes tevékenységének, a visszaesést nem ismerő fölfelé lendülésnek, a soha nem tespedő előre haladásnak volt diadalmas korszaka.

1848. május elsejétől kezdve, mikor az első felelős magyar királyi kormány hivatalos lapjában megjelentek a megerősített alapszabályok s Fogarassy Mihály, a halhatatlan érdemű alapító, a Társulat levéltárában kegyelettel őrzött legrégebb jegyzőkönyv vezérlapjára saját kezével írta fel e szavakat: „A jó és olesó könyvkiadó társulat 1848-ban,

május első napján nyilvános működését megkezdette.“ — Egészen a mai napig, mikor úgy a nemzeti, mint a keresztényi élet terén, irodalmi, társadalmi és hitéleti szempontból egyaránt a legjelentősebb hivatást tölti be és tekintélyes pozíciót foglal el: a Társulat fejlődése valóban a bibliai mustármag növekedésére emlékeztet.

Bármily felemelő látvány és kulturhistóriai tekintetből mégannyira tanulságos visszatekintés volna is e hatvan év munkásságának részletes felsorolása, e hirtel kereteit ez messze felülmúlja s különben is e téma feldolgozása Magyarország kulturhistorikusának avatottabb tollát igényli. Itt csak általános áttekintést adhatunk s az egyes kimagasló momentumokra mutathatunk rá, de ez is elegendő lesz arra, hogy minden keresztény magyar embernek lelke emelődjék és reménységgel teljen be nemzete sorsát illetőleg. Működésének áttekintésénél első tekintetre szembe tűnik az a tény, hogy a Társulat soha egy szemernyre sem tért el kitűzött céljától, fokozott mértékben teljesíti ma is azokat a feladatokat, melyeket az alapítótól hagyományképp nyert, lankadni nem tudó buzgósággal igyekszik, hogy a kath. irodalmat fejlessze, s hogy ezen irodalom iránt a magyar társadalom érdeklődését megnyerje.

S hogy a törekvés fényes sikert eredményezett, azt élénken bizonyítja tagjainak száma, mely 1848-ban még nem érte el az első ezret s ma meghaladja már a husz ezret is. Magyarország katolikusaihoz arányitva ugyan nem mondható valami horribilisnek ez a szám, de fontosságban nagyot fog nyerni akkor, ha meggondoljuk, hogy a Társulaton kívül nincsen egyetlen olyan hazai intézményünk sem, mely csak megközelítőleg is birna ennyi taggal.

Ötvenöt meghaladó rendes tagjainak gárdája magában foglalja a keresztény intelligenciánk színe-javát s ez is annak a jele,

hogy úgy a tagilletmény egy részét adott havi folyóirat, a Kath. Szemle, mint az egyéb könyvilletmények olyan nivón állanak, melyek a művelt magyarság szellemi igényeit tökéletesen kielégítik. A rendes tagok könyvilletményei körül különösen az utóbbi években bizonyos vezető-irány domborodik ki, mely teljes öntudatossággal és határozottsággal törekszik egy hitében, erkölcsében és tudásában szilárdan megálló, keresztény szellemű vezérlő társadalom megalapozásán.

Az idők szociális szükségleteit felismerő helyes érzékre vall a négy év előtt alapított népies pártolótársági intézmény, mely hivatva van a nép minden rétegének és legszélesebb köreinek megvinni a lelki és erkölcsi finomodást, az élet viszonyai által megkívánt tudást és igaz felvilágosodást, szóval az erkölcsi és szellemi élet éppen manapság olyannyira életszükségletet képező légkörét. Hogy mennyire szomjas talajra hullt ez a jótékony eső, mutatja az a körülmény, hogy négyévi fennállás után a tagok száma immár meghaladja a tizenötezeret.

A Társulat azonban nemcsak ezen a réven áll a népművelés fontos missziójának szolgálatában, hanem úgy pedagógiai, mint nemzeti és keresztényi szempontból egyaránt első helyen álló népiskolai és magasabb fokú intézetek részére kiadott tankönyvei által is. A népnevelés oltárán hoz áldozatot a „Népnevelő“ című tanügyi hetilapjával is, melyet az ország összes kath. iskoláinak ingyen küld meg s hogy ekként mily jelentős eredménnyel fáradozik a kath. tanítóság közjára érdekében, elegendő rámutatnunk arra a gyökeres és még mindig rohamosan növekvő életerős tanítói köztudatra s pezsgő tanítói közéletre, melynek másfél évtizeddel ezelőtt még híre-hamva sem volt.

Egyéb vállalkozásai is mind mintaszerűek s a Társulat vezérezélja mind, részletekben érvényre jut. Ifjúsági iratai szinte

denütt csak egyféle állatok laknák és a levegőben mind egyféle madarak röpködnének. Ha a hegyek és völgyek mind hasonló módon lennének szabályozva... De tudod ám, hogy a természet mindenik osztályának, fájának meg van a maga hivatása.

— Értsd meg tehát, hogy hasonló módon... minden nemzetnek, minden földnek, melyet hazának nevezünk... különleges tehetséget adott a természet, miszerintünk Isten... hogy magát tökéletesítvén, ezáltal a közös emberiség egyetemes haladását és így világszabadságát is... előbbre vigye és birtokolja.

— A világpolgárság magasabb fogalma mellett tehát fenn kell állania, mint ahogyan fennállott és fennáll a szűkebb nemzetek és családok egész sorozata. Fenn kell állania... a nemzeti szabadságnak.

Petőfi nem harszolt, nem dalolt e jőzan gondolkodás ellen. Ő filozófus, böles is volt, nem csak költő. Az ő lánglelke át és át érezte a világszabadságot... De első helyet hagyott éppen fájának, nemzetének az ő szívében. Szerette a nagy Alföldet, ra-

jongott hazája bérezeiért és lakóiért... Az ő képzelme királyi sasként mérte át az egész világot, a nagy földtekét és mikor gyönyörítasan visszatért ide a hőmpölygő Duna és kanyargós Tisza közzé... elragadtatva zengte babéros lantján:

Ha a föld Isten kalapja
Ugy hazánk bokréta rajta.

* * *

— Ládd-e mire tanít a természet. Jöjj tehát csak velem tovább... virágos májusnak utjain. Most nem én beszéltem a természetet. Szóljon egy másik nagy világköltő Burns Róbert, aki egy derék nemzetnek is nagy poétája.

— Vannak nekem — ugymond — né-mely kedves májusi virágaim. Aranyvirág, aztán vadrózsa. Én ezekben végtelenül különös gyönyörűséget találok. Sohasem tudom a magányos gerle hangos nyögéseit, a vad ludak zavart kiabálásait hallgatni, hogy bizonyos megindultság ne vegyen rajtam erőt. Mondd meg barátom, minek lehet ezt tulajdonítani? Egy darabja lennének csak a

munka nagy gépezetének? És magunkba vesszük az esetleges benyomásokat? Vagy ez a megindultság, az a vágy a fellegeken túlra a munka kinjai közt is azt bizonyítják, hogy van bennünk valami, ami felemel a föld göröngyein. Mit gondolsz? Én a magam részéről meghajlom a félelmetes és nagyszerű igazságok előtt, hogy: van Isten! Aki mindent, ezt a pompás, tavasztól duzzadó földet is alkotta s az ember anyagtalán, halhatatlan részét is és a boldogság és kin világát a halálon és siron túl is.

* * *

Virágos május elő alkonyakor templom felé siet a hívő sereg. Isten házában a mult idők tavasza, fénye dereng. Zöld lombozat, virágfüzér díszíti a szentegyházat. A buzgó lelkek a jó Isten nagy áldásaiért esedeznek. Megértik a virágok beszédeit... hallgatják a szolozsmás énekeket.

Te talán megállasz ajtaja előtt és azt mondod: „Én hitetlen vagyok“. Ne gondold, hogy magad voltál és vagy ily sivár, virágtalan állapotban...

Mindennemű üveg-, porcellán-, lámpa- és tükörru legjutányosabban beszerezhető az ujonnan berendezett

Greguss és Chrapáry czég

üzletében Szatmár-Németi, Deák-tér 2. szám, (a városház mellett.)

páratlanul állók s aggály nélkül juttathatók a serdülő nemzedék kezébe. Családi regénytára az uri körök asztaláról leszorítja a keresztényellenes és erkölesrontó regényeket. Harmadfél százat meghaladó filléres népiratkái a nép széles rétegeibe hordják szét a mindenirányu hasznos tudnivalókat. Iskolai könyvtára érdekében kifejtett tevékenységével mélyíti és életrevalóvá teszi az iskola munkáját.

A Társulat eme nagy koncepciójú munkálkodása külsőleg is kifejezésre jut szervezetében. A Szentkirályi-utcai remek palotában levő könyvkiadóhivatala valóban modern alapokon van szervezve. Expediciója mintaszerű. Könyvkereskedésében a keresztény világirodalom minden terméke megszerzhető. Könyvnyomdája az ország legelső nyomdáival fényesen kiállja a versenyt.

A kath. tudományos- és szépirodalom fellendítésében nagy missiót végez a Tudományos és irodalmi osztály, melynek kebelében most alakul a fontos feladatokra hivatott szociális szakosztály.

Érezzük, hogy odavetett kontárok csak nagy hiányossággal állítják szem elé a Szt. István Társulathoz tartozó működését és művöltát. Azonban a vázlatból is világosan kidomborodik az, hogy a Társulat fennállásának hatvan éve alatt erős tollal írta be nevét nemcsak a magyar katolicizmus, hanem a magyar nemzeti művelődés évlapjaira is. S vezetében meg van a garancia arra, hogy erről a fényes és diadalmas útról a jövőben sem fog letérni. Ez a tudat jóleső megnyugvással tölt el bennünket, ha meggondoljuk, hogy hazai intézményeink tulajdonképpen részben mindinkább tért szorít a ri-

— Képviselő urak, így szónokolt egykor a híres spanyol államférfiu Castelar Emil a lelkiismeret szabadságának nagy eszméjéért. Én nem tartozom a hívők sorába. Én a bölcsesség és ész híve vagyok. De ha ismét vissza akarnék térni azon országba, a hit országába, melyet elhagytam . . . semmi más valláshoz nem fordulnék, mint a szent oltárhoz, mely életem legboldogabb érzelmeit lehelte belém. Ismét térdre borulnék a *Szűz Anya* előtt, kinek boldogító mosolya ég felém, emelte lelkeim első vágyait. . . Visszatérnék a tömjén illatos füstjéhez, a szomorú bugásu orgonához. És ha meghalnék: vigaszt keresnék a keresztnél, melynek karjai alatt van ama hely, melyet legmélyebben tiszteltek és fölébe helyeztek miudennek, ami a föld kerekén létezik: *anyám sírja*. (Castelar E. a lelkiismeret szabadságáról tartott beszédéből. Ford. Szatmári György. . .)

— Barátom, te aki a lelkiismeret szabadsága nevében a kozmopolitizmus nemzetköziség világpolgárság híve vagy talán most . . . hovatérnél vissza? Habozol?

Ha él szerető jó anyád, kérdezd meg tőle. S ha már pedig a kereszt karjai közt nyugszik . . . eredj a tenetöbe virágos május valamelyik napján és kérdezd meg sírját.

A sír néma, de beszélni fog, hiszen most a virágok is beszélni tudnak.

deg, önző, üzleti szellem, melylyel pedig elkerülhetetlenül vele jár az összes erkölesi értékek elpusztulása. Ez a sorvasztó kalmárszellelem sohasem fog helyet találni Szent István Társulatában, melynek életeleme éppen a keresztény idealizmus, a melynek minden ténykedésében kifejezésre jut az áldozatkészség. Hiszen közismert dolog, hogy a tagjainak, kivált a pártolóknak adott könyvilletmény jóval felülhaladja a tagdíjak értékét s évente sok ezer koronát érő könyveket ajándékoz szegénysorsu tanulóknak és közhasznu intézeteknek.

Magyarország katolikusait méltó büszkeség foghatja el, hogy ilyen közművelődési intézetük van. A magyar kath. írókat bizalom szállhatja meg, hogy ime van egy folyton erősödő irodalmi társulatunk, mely a magyar közönségnek könyvet, az íróknak érvényesülést nyújt. A Társulat tagjai pedig lelkesedéssel láthatják, hogy mily nemes és sikeres vállalkozásnak a részesei.

H I R E K.

Püspöki konferencia. A mult esztőtörtökön püspöki konferencia volt, melynek fő tárgyát a kongrua-ügy rendezése és az iskolák fegyelmi és tanítási szabályzatának egyöntetűvé tétele képezte. A főpásztori kar a kongrua-ügy rendezéséhez 700 ezer koronával járult a megyés püspökök, káptalanok, javadalmas apátságok és prépostságok javadalmaiból. Miután a kivetett összegek ellen reklamációk érkeztek be, a püspöki kar véglegesen rendezte az arányosítást. Most már mi sem áll utjában a kongrua rendezésére vonatkozó javaslat előterjesztésének, mely a vallás és közoktatási miniszteriumban már teljesen készen van és a kormánynak eltökélt szándéka, hogy a javaslat még a nyári szünet előtt letárgyalassék. A kath. lelkészek a fizetéskiegészítést 1908. január 1-től számítva fogják kapni. Az iskolák fegyelmi szabályzatáról szóló előterjesztést elfogadták. Azután a házassági dekrétumra vonatkozó vitás kérdéseket tárgyalták és megállapodtak a magyar klérus által követendő egyöntetű eljárásra nézve. A tanácskozásokon a püspök ur Ó Máltósága is részt vett és szombaton délután érkezett vissza székhelyére.

Kitüntetett ezredes. Ő felsége a király *Csanády* Frigyes honvédezesnek, a helybeli honvédegyalozred paranesnokának a katonai szolgálat terén szerzett érdemei elismerésül a III. oszt. vaskoronarendet adományozta.

Nyugalmozott plébános. A püspök ur Ó Máltósága *Komka* Gyula felsőkerepeczi plébánost agkorára való tekintetből saját kérelmére nyugalomba helyezte, egyuttal a megüresedett plébániai javadalomra pályázatot hirdetett, mely e hó végével lejár. A kérvényeket gróf *Schönborn-Buchheim* Károlyhoz intézve az egyházmegyei hatósághoz kell benyújtani.

Birói kinevezés. Ő felsége a király *Oláh* Miklós szatmárnémetii kir. törvényszéki jegyzőt az ujvidéki kir. járásbirósághoz albirónak nevezte ki.

Hymen. *Tilinger* Ágoston kaplonyi róm. kath. kántortanító eljegyezte *Schrádi* János kaplonyi lakos leányát, *Jusztikát*. — *Veszely* Károly elektrotechnikus tegnap esküdtött örök hűségét özv. *Demkö* Jánosné leányának, *Etelkának*. — *Ekker* János helybeli kereskedő jegyet váltott *Biró* László lippói földbirtokos leányával, *Mariskával*. — *Kocsis* Péter máv. altiszt a napokban esküdtött örök hűséget városunkban *Manfrédi* Enrikó betonkészítő leányának *Emiliának*, ugyanakkor kötött házasságot *Manfrédi* József *Paládi* József bérkocsitulajdonos leányával, *Juliskával*. — *Toma* Pál nagymajtényi tanító ápril. 20.-án husvét másodnapján jegyet váltott özvegy *Radeczki* Károlyné tekintélyes kereskedő kedves leányával, *Matildkával*. — *Horváth* László nagykarolyi kereskedősegéd jegyet váltott *Zilahon* *Terna* Terikével. — *Löffler* Béla cserhátalapi földbirtokos jegyet váltott városunkban *Bárány* Soma földbirtokos leányával *Teklával*. — *Sáfári* József kataszteri mérnök a napokban esküdtött örök hűséget *Munkács* özv. *Gáthy* Albertné leányának, *Mariskának*. — *Füzesséry* Pál, a Hangya szövetkezet ellenőre jegyet váltott *Erdöss* Vilma okl. tanítónővel, *Erdöss* Károly helybeli szabóiparos leányával. — *Ébert* Károly betétszerkesztő tegnap esküdtött örök hűséget özv. *Vulkovics* Kornélia, szül. *Szentpétery* Iloának.

Áthelyezett uradalmi tisztek. *Komka* Zoltán főerdész, polenai erdőgondnok Alsó-vereckére helyeztetett át, a polenai erdőgondnokság ideiglenes vezetésével *Debreczeny* András erdőgondnok bizatott meg.

Előléptetett könyvelő. A Szatmári Takarékpénztáregyesület Igazgatósága *Turner* Albert könyvelőt az intézetnél évek hosszu során szerzett érdemei elismerésül czéggjegyzőnek nevezte ki.

Gyászhir. *Lampel* Ignác butorkereskedő 37 éves korában hosszas szenvedés után e hó 23-án városunkban elhalt. Özvegye és három kiskoru gyermeke siratja. — *Szilágyi* Dániel zsarolyáni ref. lelkész szülei házában *Czégényben* hosszas szenvedés után elhalt. Fialat életét alig pár évi szolgálat után tüdővész oltotta ki. — *Zahoray* Károly székesfővárosi tanító rövid szenvedés után 37 éves korában elhalt. A boldogult *Zahoray* Pál nagyszöllősi róm. kath. lelkésznek édes testvére. — *Czeschner* Ferencz volt nagybányai rajztanár özvegye, szül. *Baumann* Teréz e hó 22-én esteli 10 órakor, életének 70-ik, özvegyiségének 25-ik évében, hosszas szenvedés után Nagybányán elhalt.

Lelkészi kinevezés. *Szabó* János szamosújvári püspök *Anderkó* Arthur nagybányai gk. segédlelkészt a máramarosmegyei Konyhára lelkésznek nevezte ki.

Tanítónői kinevezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter *Melles* Zsófiát nagyberezsnai állami elemi iskolához rendes tanítónőnek nevezte ki.

Gyászhir. Mély részvételt vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak az összes rokonság nevében is fájó szívvel jelentik a szerető apa, após és nagyapának *Csucsay István* urnak folyó hó 25-én délután fél 3

MOLDOVÁN JENŐ
KÉZMŰ- ÉS DIVATÁRU-ÜZLETE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR

Dus választék színes, krém és fekete szövetekből. Angol *Zephirek*, *batisztok*, *szatinok*, *színes és kétfestő voilekben*. *Vászon- és kanavásznakban gyári raktár*. *Női- és férfi-fehérművek*, *ing*, *gallér*, *kézelő*, *nyakkendő*, *harisnya* és sok más *czikkeben*. *Férfi és női fehérneműk megrendelés után jutányos árban*. *Minták vidékre bérmentve küldetnek*. *Olcsó árak*. *Gyors és pontos kiszolgálás*. *Olcsó árak*.

órákor életének 86-ki évében a végső szent-ségek ájtatos felvétele után végelgyengülésben történt elhunytát. A megboldogult hült teteme folyó hó 27-én délután 4 órákor fog a hely-beli sirkertbe örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise-áldozat ugyanaznap dé-lelőtt 9 órákor fog bemutatni érette az e-gek Urának. Kéthely, 1908. április 25. Imád-kozzunk érette! Csucsay Pál, Csucsay István, Csucsay Lajos, Csucsay Juliánna, Csucsay Róza férj. Hofman Mihályné gyermekei. Ke-resztesy Sára, Horváth Zsuzsanna menyei. Csucsay Lajos, Csucsay Pál, Csucsay János, Csucsay Erzsébet, Hofmann Olga, Mosolygó Pál, Mosolygó Mária férj. Hofman Lászlóné Mosolygó Teréz férj. Szász Viktorné unokái.

Bérmálás. A püspök ur Ó Méltósága a tavasz folyamán Szatmár városában, to-vábbá a szatmári, nagykárolyi és a nagybá-nyai kerületekben fogja a bérmálás szentsé-gét kiosztani. Szatmár városában a bérmálás pünkösöd első napján, június 7-én lesz, a nagykárolyi és nagybányai kerületekben tar-tandó bérmaut programját már lapunk egyik előző számában közöltük. A szatmári kerü-letben a bérmálás a köv. napokon és sorrend-ben fog megtartani: június 21-én, vasárnap, reggel 7 órákor indulás Csengerbe, bérmálás, vitáció, iskolalátogatás, délután Pátyod főkegyházban a templom és iskola látogatása. Vissza Csengerbe, ott meghálás. Június 22-én, hétfőn, reggel 7 órákor indulás Darúra, bérmálás, vitáció, iskolalátogatás, estére visz-sza Szatmárra. Június 23-án kedden 1/2 óra-kor indulás Lázárba, bérmálás, vitáció, iskolalátogatás, estére Batizon keresztül, ahol iskolalátogatás, vissza Szatmárra. Június 24-én, szerdán reggel 7 órákor indulás Zaj-tába, bérmálás, vitáció, iskolalátogatás, estére vissza Szatmárra, június 25-én, csütör-tökön, reggel 7 órákor indulás Sárközre, bérmálás, vitáció, iskolalátogatás, estére vissza Szatmárra.

Katholikus népszövetségi gyűlés Nagykárolyban. A kath. népszövetség Nagykárolyban f. hó 26-án délután megtar-totta első nyilvános ülését, a melyben a cso-portokat véglegesen beosztották és csoport-vezetőket (szám szerint 15-öt) megválasztották. A gyűlést Pécly László igazgató távolléte miatt Pallman Péter nyitotta meg. Szóba került még a sajtó ügy is, kivált az „Uj Lap“-nak támogatása, mely főképp a csoport-vezetőknek kötelessége, akik egyébiránt más-kötelességükről és általánosságban kioktatást nyertek. — Dr. N. Szabó Albert szólalt fel ezután és beszámolt a kath. Népszövetség eddigi eredményéről. Két irányt mutatott a melyben eddig haladt előre az országos kath. Népszövetség. Az egyik főmunkája volt a szervezés és a megalakulás, eddig is már mintegy 60,000 tagról számolhatunk be, akik már a központban bevannak jegyezve és még igen sok tagra lehet és van kilátásunk, mert nagyon sok területen még csak ezután indul meg az alakulás. — A másik eredm-nyét az ismeretes Barkóczy-ügyben látja, a melynek sikeres keresztülvitelében a kath. Népszövetségnek nem csekély része van. Hogy a nagykárolyi népszövetség főkegy-egylete is kivegye a maga részét ebből, ajánlja, hogy sürgőnyileg üdvözöljék a füg-getlenségi pártot és a Néppártot, a melyben köszönetét fejezi ki, azért a helyes és bátor magatartásáért, a melyet a katolikusok lel-kiismereti szabadsága érdekében a Barkóczy-ügyben tanusított mind a két párt. A gyűlés egyhangú lelkesedéssel tudomásul veszi és helyesli a sürgőnyi üdvözlötlet. A gyűlést

ezután Pallman Péter — kitartó munkásságra és állhatatosságra buzdítván a tagokat — bezárja. A csoport vezetők havonként tarják üléseiket.

Menhelyvezetőnk. A szatmármegyei Széchenyi Társulat 1908. május 10-ével a következő menhelyvezetőket alkalmazza: Alsófermezelyre: Molnár Teréz, Alsóhomoród: Szücs Anna, Amac: Ari Lajosné, Angyalos: Szombathy Giza, Apa: Hajdu Elza, Atya: Tar Ilona, Avassfelsőfalu: özv. Kontros Józsefné, Barlafalu: Csillag Aladárné, Botpalád: Nagy Irma, Börvely: Széles Emma, Csegöld: Frank Erzsébet, Cseke: Toma Julia, Csenger: Geiger Ilona, Csbagos: Jelenik Jánosné, Csujfalu: Facsinay Berta, Csomaköz: Medák Antónia, Érdengeleg: Vajda Mária, Dobra: Sarkadi Ilona, Érkötvéyes: Kelemen Mária, Fábánháza: Lányi Berta, Gebe: Srezsák Jánosné, Genes: Dukász Ilona, Gilvác: Dittlich Ilona, Györtelek: Laskayné Komoróczy Anna, Hagymáslápos: Halász Gizella, Hirip: Medák Mária, Hodász: Bányai Ziza, Homok: özv. Bugyiné, Kővárhosz-szofalu: Ujvári Karolin, Iriny: özv. Katóné, Jánk: özv. Beniekiné, Józsefháza: Dudás Karolin, Kántorjánosi: Pap Irén, Keér: Ágoston Ilona, Királydaróc: Szabó Lenke, Kisar: Görömbey Ilona, Kismajtény: Ferenciné, Kisnamény: Kós Berta, Kocsord: Jakab Katalin, Koltó: György Erzsébet, Kölese: özv. Kazanovicsné, Kőmörö: Török Ilona, Krbél-tek: Jékli Vilma, Krassó: Reményi Erzsébet, Krszmiklós: Tamási Emilia, Lázári: özv. Sóné, Mikola: Polo Olga, Mezőpetri: Nagy Irma, Mezőterem: Vörös Mária, Magyar: Bene Kálmánné, Nagydobos: Kondor Julia, Nagyeesed: Kallós Etel, Nagygéc: Szabó Ilona, Nagykolos: Kovási Magda, Nagymajtény: Thoma Mária, Nántü: Iván Kálmánné, Nyir-esaholy: Fekete Mária, Nyirmegyes: Henyeiné, Ópályi: Mangu Gizella, Óvári: Szabó Erzsébet Panyola: Stiglic Borbála, Parasznya: Donalyta Paula, Papos: Ósz Mihályné, Penészek: Kovács Julia Nagykárolyból, Patóháza: Bozsó Ilona, Poresalma: Daru Margit, Pátyod: özv. Less Jánosné, Remetemező: Söhn Lujza, Réztelek: Nagy Ida, Reszege: Fekete Teréz, Sályi: Király Jolán, Sándorfalu: özv. Cineásné, Sárköz: Brunner Teréz, Sárközujlak: Schill Sarolta, Magyarberkesz: Kolozvári Katalin Sonkád: Kocsis Julia, Szamosszeg: Bunyitai Erzsé, Szinfalu: Szolomájer Ida, Tiszabecs: Zsigray Irén, Tőke-terebes: Brand Erzsébet, Jármí: Terjéki Anna, Udvari: Bodor Jenőné, Vállaj: Tempfli Ilona, Tunyog: Kósa Mária, Vámfalu: Vajda Ágnes, Vetés: Novák Erzsébet, Vezend: Jordánné, Vitka: Borsi Ilona, Zsadány: Kovács Julia, Lacfalu: Pap Gyuláné, Lippó: Ilosvayné, Oláhgyűrűs: Vanke Julia, Penyige: Kovács Mariska.

A Szent-István-Társulat folyó évi május hó 7-én, délelőtt 1/2 10 órákor Buda-pesten, a Társulat dísztermében LIV. rendes közgyűlést tartja, melyre a társulat összes tagjait meghívjuk. A Társulat számadásait a tagok a közgyűlés előtt nyolcz napon át a Társulat helyiségeiben a hivatalos órák alatt (delelőtt 8—12 és délután 3—6 óra közt tekinthetik. Budapest, 1908. április 22. A Szent-István-Társulat Elnöksége. 1. Szentmise a díszterem oltáránál. 2. Elnöki megnyitó beszéd: tartja dr. Hornig Károly báró, veszprémi püspök. 3. Alelnöki jelentés. 4. Igaz-gatói jelentés. Az 1907. évi zárószámadások és vagyonmérleg megvizsgálása s a fölment-vény megadása. 6. Az 1908. évi költségvetés megállapítása. 7. Az igazgató-választmány

kiegészítése. 8. A számvizsgáló bizottság ki-küldetése. 9. A Tud. és Irod. Osztály új tagjainak kihirdetése. 10. Esetleges indítvá-nyok. Indítványok, amennyiben nem vonat-koznak a napirenden levő tárgyakra, a tár-gyalás sorrendjére, módjára, a tárgyalásnak vagy magának a közgyűlésnek elhalasztá-sára, a közgyűlés napirendjére csak akkor tűzhetők, ha a közgyűlést megelőző nyolcz napon belül tartandó igazgatóválasztmányi üléshez írásban benyújtattak. (Alapszabály 34. §.)

Megyei közgyűlés. Vármegyénk tör-vényhatósági bizottsága rendes tavaszi köz-gyűlést május 14-én és a következő napokon fogja megtartani. Május 13-án az állandó választmány tart ülést, a számvevőszék má-jus 8-án délután, délelőtt pedig közigazga-tási bizottsági gyűlés lesz. A mostani me-gyegyűlésen töltik be a mátészalkai II. szol-gabirói állást, melyre ez ideig Dienes Dezső tb. szolgabíró és Serly István megyei aljegyző pályáztak.

Színházi hir. E hét folyamán, esütör-tökön, zárul be az idei színházi szezon, a „Dollárkirálynő“ című operettel. Innen Nagy-Károlyba megy egy hathetes szezonra a társulat, hol is „A gyermek“ című szin-művel kezdi meg a társulat a másfél hóna-pos színű évadot.

A jószívű emberekhez. Papp Berta-lan mint irnok volt alkalmazva a máv. va-sutaknál Debreczenben, s hivatalát 20 éven át példás szorgalommal töltötte be. Most aggkorára való tekintettel életének 68-ik évé-ben nyugdíjazták néhány korona havi járan-dósággal, melyből magát és családját fentar-tani lehetetlenség. A legnagyobb szegény-ségben van családjával együtt, nincs élelmök, nincs ruházatok, maholnap a lakásból is kidobják, hacsak könyörületes szívű emberek nem segítenek rajta. Mint jó katolikus em-bert és mint a szatmári kir. kath. főgimná-zium egykori növendékét ajánljuk szíves olvasóink figyelmébe. Az adományokat ne-vezett címére Debreczenbe, Bethlen-utca 63. szám alá kell küldeni.

Az érdem jutalma. Kellemes meg-lepetés érte Reketes József nagybányai vég-rehajtót. A hadügyminiszter ugyanis 374 kor. 20 fillért utalt ki részére, mely összeget a rendőrkapitányi hivatal ki is fizetett. Reketes 1866-ban, mint a 39. Domiguel-ezred őrmes-tere részt vett a custozzai esztában s midőn az olaszok az ezred zászlóját elvették, azt tizedmagával visszaszerezte. Nagy árt fizettek érte, mert a tiz vállalkozó katona közül csak hárman tértek vissza életben, de ők is mind-nyájan megsebesülve. E vitéz tettéért Reketes őrmester a vitézségi aranyérmét nyerte, mely-lyel évente bizonyos díj jár. Reketes hosszú éveken át nem vette fel a díjat, míg most azt a hadügyminiszter egy összegben kiutalta. A vitéz őrmestert a solferinói s magentai üt-közetnél is érdemrenddel tüntették ki vitézsé-geért.

Társulati gyűlés. A szatmárvárme-gyei „Széchenyi Társulat“ választmánya f. hó 22-én dr. Falussy Árpád főispán elnök-lete alatt nagy érdeklődés mellett gyűlést tartott. — Jelen voltak: Domahidy István, b. Kovács Jenő, Biki Károly, Kovács Gyula dr., Bodnár György, Fejes István dr., Mada-rassy Dezső, Fecstel János dr., Kótai Lajos, Ferencz Ágoston, Vajay Károly dr., Csaba Adorján, Faragó Ignác stb. stb. — Elnöklő főispán szívélyes szavakkal üdvözölte a meg-jelenteket, a gyűlést megnyitotta. — A vá-lasztmány Marosán Kornél aranyosmegyesi

áll. isk. igazgatónak a társulat céljait előmozdító kiváló tevékenységeért jegyzőkönyvi köszönetet, a társulat 25 éves fenállása alkalmával szerkesztett emlékkönyv összeállításáért 200 kor. tiszteletdíjat szavazott meg. Az emlékkönyv, meghívók, diszgyűlés jegyzőkönyvének nyomtatási költségeit kiutalta. Néhai Szuhányi Ödön társulati volt igazgató és Domahidy István emlékezetét jegyzőkönyvbe foglalta. — Elvül tüzte ki, hogy nyári gyermekmenhelyek fentartásához csak az esetben járul hozzá, ha az illető község bármily csekély összeggel, de a menhelyi dologi kiadásában részt vesz, már csak azért is, hogy a lakosság a menhelyt sajátjának tartsa és ismerje el. — A számadások vizsgálatára Teitelbaum Herman, Bödnár György, Kótai Lajos választmányi tagokat küldte ki — A közgyűlést 1908. május 18. d. e. 11 órára a városháza tanácstermébe tüzte ki. A költségvetést 25.700 korona bevétellel és ugyanannyi kiadással elfogadta. — Dr. Boromisza Tibor, diszelnök, püspök 1000 K., dr. Lessenyey Ferencz prelátus kanonok 200 K.-ás alapítványáért jegyzőkönyvi köszönetet mond s felhatalmazza a társ. igazgatót, hogy erről 2 választmányi tag kíséretében az alapítókat értesítse. Alapító levelek kiadásától elvből eltekint, minthogy az alapítók nem hivalkodásból pártolják a társulatot, — Az előbb jelzett 1200 koronáért magyar korona járadék vétele határozatát el. — A jegyzőkönyv hitelesítésével Biki Károly Fechtel János dr. v. tagok bizattak meg. — Elnöklő főispán a jelenlevőket felkérte, hogy a május 18. án tartandó közgyűlés érdekében a legszélesebb körben kifejtendő agitációval a magyar társadalmat toborozzák össze. Annak kijelentése mellett, hogy a választmány a közgyűlés előkészítése-képen május 11. én gyűlést tart, az ülést berekesztette.

Záróvizsgálatok. A papnevelő intézetben az évzáró vizsgálatok a köv. napokon fognak megtartatni: június 3-án vizsgálat az ágazatos hittanból és szertartásokból, június 4-én vizsgálat az egyháztörténelemből, június 15-én az erkölestanból, június 16-án a szentírási tanulmányokból, június 23-án a neveléstanból, június 24-én a bölcséleti előtanból, június 25-én Te Deum.

A Népszövetség alakulása Mezőpetriben. F. hó 20-án alakult meg a Kath. Népszövetség Mezőpetriben. Az alakuló gyűlést Vilmos Endre segédlelkész nyitotta meg. A tetszéssel fogadott megnyitó beszéd után dr. N. Szabó Albert fejtegette hosszasan a Kath. Népszövetség célját és áldásos működését vázolta röviden, rámutatván a már eddig elért eredményekre. Utánna Pallmann Péter nagykarolyi plébánossegéd beszélt, aki a feltámadással, a husvétii ünneppel kapcsolatban hazánk katolikus életének feltámadásáról beszélt. A beszéd után mindjárt megkezdődött a tagok összeírása és azóta buzgón folyik. A Mezőpetri községben megalakult Kath. Népszövetséggel a nagykarolyi járásban a Kath. Népszövetség mindenütt megalakult. Mintegy 2300 az eddigi tagok száma, de még mindegyre szaporodnak, kivált Nagykarolyban.

A „fák napja“. Még 1906. évben rendezte el Apponyi gróf vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter, hogy az elemi iskolákban a tanítók minden évben tartsák meg a „fák- és madarak napját.“ A helyi áll. el iskolák, f. hó 24-én tartották meg a fák napját, kirándulás, iskolai ünnepély és faültetés kíséretében. Minden tanító saját osztályával a gyakorlótér mellett levő játszótérre

vonult, ott a fák hasznáról faültetés közben előadást tartott. Iskolai ünnepély után a gyereksereg vig iskolai dalok éneklése közben vissza jött a városba. E napon iskolai szünet volt.

VII. Kimutatás a „Pázmány-konviktus“ felépítésére felajánlott összegekről.

1. Ekkel Lajos plébános . . .	10 kor.
2. Vanyek Ferencz esp. pleb. . .	10 „
3. Sprencz Miklós plébános . . .	20 „
4. Irsik Lajos plébános . . .	10 „
5. Dr. Törzseök Károly ügyvéd . . .	40 „
6. Miller János plébános . . .	5 „
7. Dr. Weisz Károly orvos . . .	10 „
8. Moldován Endre plébános . . .	20 „
9. Néma Lajos József tisztv. . .	10 „
10. Szerdahelyi Ágoston földb. . .	20 „

Összesen 155 kor.

Fogadják a nemes szívű jóttevők a segélyre szorult ifjuság s a vezetőség hálás köszönetét.

Szatmár-Németi, 1908. évi április 29-én.

Ratkovszki Pál.

Kinevezés. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Vajda Mária okleveles óvónőt, Vajda Gábor halmi kir. telekkönyves leányát, a hosszumezői áll. óvodához állandó h. óvónővé nevezte ki.

Vesztett kutya. Neubauer József helybeli II. oszt. gimn. tanulót a husvétii szünidő alatt Udvari községben vesztett eb marta meg. Az „Irsik“-konviktus prefektusa azonnal a pesti Pasteur-intézetbe szállította nevezett tanulót, ki a fenti jótékony intézetnek ingyenes tanulója.

Tanfolyam. Az országos ipar isk. főfelügyelőség az ipar isk. tanítói részére a nagy szünidőben tartandó rajztanfolyamra Szatmárról Neubauer Elemér központi áll. iskolai tanítót a Temesváron tartandó tanfolyamra rendelte be.

Választók névjegyzéke. A város központi választmánya megállapította a jövő évre a képviselőválasztók névjegyzékét. Száz választóval van több, mint az idén. A névjegyzék május 5-től husz napig közszemlére lesz kitéve a kiadóhivatalban, hol a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti. Esetleges felszólamlások május 15-ig adandók be.

A krasznabélteki fürdő 1908. május 1-ével megnyílik. A fürdő vezetése szakavatott kezekre van bízva. Figyelmes, pontos kiszolgálás, jó, egészséges szobák, izletes italok s ételek szolid árak mellett biztosítva vannak. Utolsó vasuti állomások: Ákos és Erdőd, hova a fürdőkezelőség megrendelésre fogatot küld. U. p. Helyben.

Gépkiallítás Szatmáron. A szatmári gazdasági egyesület már előzőleg elhatározta, hogy folyó évi augusztus hó végén a Szatmáron tartandó tűzoltó kongresszussal egyidejűleg nagyobb szabású gazdasági gépkiallítást rendez. Az előmunkálatok már megkezdődtek, s legközelebb a részleteket fogjuk nyilvánosságra hozni.

A Szamos hajózása. A folyammérnöki hivatal intézkedéseket tett, hogy a Szamosot városunktól Vásárosnaményig hajózhatóvá tegye. E célból a múlt szombaton Szegedről egy vontató gőzös kotrógépet hozott, melylyel már a napokban megkezdik a munkálatokat.

Tűz Udvariban. Csak nemrég a tűzvész Udvari községet majdnem porig pusztította el. Most egy újabb tűzvész volt Udvariban. Csütörtökön éjjel 12 órakor tűz ütött ki a gőzmalomban, mely leégett a földig, a kár 80,000 koronát meghaladja. Egy virágzó magyar községben rövid idő alatt már másodizben pusztít a tűz.

A Szatmár és Vidéke tegnapi száma vezércikket hoz Bodnár Gáspár közismert jeles írónk tollából. Rosz néven veszi nekünk, hogy a szatmári Kölesey-szobrot *nem tartjuk méltónak a költő nagy nevéhez és a város izmosodó nagyságához.* Daczára a jeles szerző kifejtett érveinek, semmit sem vonunk vissza abból, amit mondottunk. Mi Szatmár szegénységéről beszéltünk *szépészeti* szempontból és nem az *érzelmei* nagysága szerint. Műemlékeknek, történelmi nevezetességű dolgoknak, ha azok becsesek, de már elévültek, múzeumban van a helyök, de koránt sem szolgálhatnak arra, hogy disztereket ékesítsenek. Erre van példa naponkint. Mennyi becses emléke került már úgy magyarnak, mint más nemzetnek arra a helyre, hol időtlen időköz fogja őrizni annak a nagy kornak emlékét, melyben alkották. És pótolják őket másokkal a kor izléséhez mérten. Nem jól fogta fel tehát a Szatmár és Vidéke jeles cikkirója, midőn azt hitte, hogy bennünk a történelmi multak alkotásai iránt hibbant meg a loyaltás. Mi a város elmaradottságát tettük szavá művészi alkotásokban, melyek mindenütt találhatók, csak éppen az előszeretettel „Északkeleti metropolisnak“ nevezett Szatmár városában nem.

Nagyreményü csemete. Mostis Péter még csak 14 éves kort töltött be, de már is adott annyi munkát a rendőrhatalóságnak, mint egy szakképzett vén gazember. Ez a felsőbányai születésű suhanc egész sorozatát követte már el a lopásoknak s jó hirneve nem ismeretlen a fővárosi rendőrség előtt sem, amely eddig nyolcszor tolonczolta ki Budapestről. A nagyreményü csemete látva, hogy abban az átkos fővárosban nem lehet maradása, elhatározta hát, hogy itthon maradjon s kiváló tolvajtehetségét itthon érvényesíti. Megkezdte működését szülővárosában s megfordult többek között Szatmáron, Kismajtényben, Fényen. Vállalon stb. stb. helyeken, ahol a legrafináltabb módon gépalkatrészeket emelt el, melyeket aztán tetszésszerinti áron vettek meg tőle iparosok, bár utóbbiak sejtették volna, hogy egy-egy olyan tárgy, mely 2—300 horonát is megér, nem kapható meg 10—20 koronáért, ha csak nem lopott. Mostis végre rajta vesztett az üzleten, mert egy nagykarolyi csendőrről Csiztu Mihály vezetésével elesipte s bekísérte a járásbíróházhoz. A tolvaj karriérnek egyelőre végeszakadt.

Németi kávéház. Kron Mihály helybeli kiváló hírű vendéglős a Gubaszin helyiségeit kibérelte és ott a mai kor igényeinek megfelelő módon esinos kávéházat rendezett be. Ez az első kávéház Németiben. Éllemes vállalata mindenestre sikerrel fog járni. Felhívjuk olvasóink figyelmét lapunk mai számában közzétett hirdetésére.

Május 1-én nyitja meg Weisz Zoltán modern könyv-, zenemű- és papirkereskedését a Gutman-palota sarok-helyiségében.

Szerencsétlenség a Vérkén. Hétfőn d. e. négy beregszászi kőműves munkát ment vállalni Bulesuba s az utat csónakkal tették meg a Vérkén. Bulesuból d. u. 2 óra tájban indultak vissza Beregszászba s dacára annak, hogy Bulesuban ugyancsak beszélgettek, megint csónakra ültek. Ám alig lódtották el a parttól a csónakot, az felborult s mind négyen a Vérkébe estek. Ketten szerencsésen ki eviczkéltek a haláltorkából, ketten azonban — Nagy Ferenc és Lehóczky Lajos — a Vérke áldozatává lettek. Temetésük szerdán ment végbe Beregszászban a temető halottas házából. Nagy Ferencz nőt s három kiskoru árvát hagyott hátra.

Üzlet áthelyezés! Üzlet áthelyezés!

Valek János jó hírnévnek örvendő **ozipész-üzletét** 1908. május 1-től **Eötvös-utca 2. sz. alá**, Heinrich palotába **helyezi át** és azt **Valek és Rajz** cég alatt tetelesen kibővítve a legújabb francia és angol divat szerint fogják tovább vezetni. Tisztelettel *Valek és Rajz*.

Mindenféle kávé olcsóbb, sőt minden más árut is április 1-től jutányosabban vásárolhatunk a **Néma-féle** kávékereskedésben Szatmár, Kazinezy-utca 16. sz.

Aki jó bort akar inni, az keresse fel a HUNGÁRIÁT. Szíves pártfogást kér tisztelettel Weisz Adolf vendéglős.

FÁBIÁN GYÖRGYNÉ

mű- és élővirág-üzlete SZATMÁR-NEMETI, Rákóczi-utca 26-ik szám. Sürgőnyezim: **Fábiáné.** Telefon-szám: **148.** Ajánl menyasszonyi, báli és névnapi eszkek, mell- és fejdíszek, virágkosarak, jardiniere, ünnepi és gyászkoszorúk, Makart rendezetek és díszítményeket. — Cserepes virágokat, szobai dísznövényeket, mindenféle művirágokat és templom-díszítéseket, jutányos árban.

Csak 18 koronáért szétküld utánvétel az **Országos Posztókviviteli Áruház** Budapest, VII., Verseny-utca 2. szám, egy férföltönyre elegendő 3 méter finom fekete, sötétkék, szürke vagy barna-szővetet vagy kamgarnt.

A legolcsóbb óra és ékszer üzlet **Kepes Dávid** mű-órás és ékszerésznél, közvetlen a Színházzal szemben, nagy raktár mindennemű ékszerekben, órákban. Tajtékeműekben és látszerési cikkekben — a legolcsóbb árak mellett. **Minden óra javítás egy évi jótállással csak 80 krajczár.**

Színház.

A haldokló színházi évad nevezetessége Tihanyiné Komáromi Gizella jutalomjátéka és Zilahiné, Singhoffer Vilma, vendégszereplése. Krémer igazgató igen jól tudja kezelni a haldokló színi évaddal szemben az injectiót s pedig fényes sikerrel, ezt el kell ismernünk Krémerről. Heti színházi beszámolóink ez:

Hétfőn és kedden (ápril. 20—21.) „A tanítónő“ Bródy Sándor falusi képe 3 felvonásban majdnem telt házat hozott össze. Ezen újdonság iránt nálunk is meleg érdeklődést mutatott a közönség, de a várakozásokat a darab nem elégitette ki minden tekintetben. Nem mondom, a darabban van sok eredetiség, új gondolat, de ezeket a szerző meglehetősen hideg kézzel rakja össze úgy, hogy azokból alakult jelenetek valami nagy hatást nem idéznek elő. A tanítónő alakja jól van megrajzolva a darabban, nemkülönben a földesuré és a kápláné, de már a többi alak ezek mellett nagyon is elhomályosodik, eltörlődik. Különösen a tanító szerepe van rosszul beillesztve. Egy középiskolai tanár ma még nem megy ki falura tanítónak, de ha ki is megy, sokkal nagyobb tevékenységi körrel van ellátva, mint aminőt szerző szánt darabjában. A tanító szerepe szűk határok között van szorítva, látszik, hogy a tanító sokat akarna mondani, tenni, de a szerző minduntalan elnémitja. Azzal sem tud a néző tisztában lenni, hogy az iskola, amelyben a tanító és tanítónő működik, milyen jellegű? Állami-e, vagy felekezeti avagy községi jellegű? E tekintetben egyik jelenet a másiknak ellent mond. A második felvonásban az iskolai jelenet na-

gyon jó, hü kép, csupán az imádkoztatás ellen emelünk kifogást. „Az Ur imádságát“ nem ildomos dolog a színpadra vinni, de különösen nem ildomos dolog abból neveltség tárgyat csinálni. Jól eső örömmel kell konstatálnunk, hogy a darab eszmenetének gerince a nő erkölcsisége szépen érvényesül. A tanítónő bár sok oldalról van megtámadva a becsülete — az erény útján marad még az esetben is, ha ezen eljárása állásába kerül **Takács** Mariska játszotta, a czimszerepet. Egészen beleérezte, találta magát a tanítónő szerepében. **Vidor** (Nagy) jól alakította a donzsuanoskodó földesurat, **Barna** a káplánt **Rátkai** az isk. széki elnököt, **Tihanyi** V. a tanítót, **Tihanyi** Béla a főszolgabíró szerepében nem sokra vitte.

Szerda (április 22.) „A gyermek“ című szép színművet ismételték meg igen jó előadásban. A közönség ez estén is gyönyörködött a szép darab hatásos jeleneteiben.

Csütörtök (ápril. 23.) **T. Komáromi** G. jutalomjátékául. „A kis alamuszi“ című kellemes zenéjű operette került színre rég nem látott zsufozt ház előtt. **Komáromi** G. egyik legjobb szerepében lépett fel, melyben a legnagyobb mértékben mutathatta be kiváló ügyességét. A közönség lelkes óvációkban, egy csomó virágcsokorral, a szokásos ötpecsétes levéllel, egy ezüst szervisszel és minden felvonás végén vastappsal tüntette ki a jeles primadonnát. Azt hiszem **Komáromi** meglehet elégedve a szatmári publikum elismerésének ilyen megnyilatkozásával, viszont azt is elismerem, hogy **Komáromi** is méltán reászolgált. Kívánjuk, hogy másutt is ily hálás közönségre találjon. Az ünnepelt primadonna mellett különös **Rátkai** és **Tihanyi** jeleskedtek igen jó szerepben mindakettő.

Péntek (ápr. 24.) „Varázskeringő“ zónában fél házzal.

Szombaton a „Vig özvegyben“, **vasárnap** este pedig „A bőregérben“ **Zilahiné** vendégszerepelt. Vendégszereplése vonzotta a színháztól már nagyon is idegenkedő közönséget. És valóban jól jártak azok, akik nem sajnálták a fáradságot, hogy **Singhofer** Vilma urhölgynek igazán művészi játékában gyönyörködjenek. Bámulatos az a könnyűség, amellyel a legmagasabb régiókban is énekel. Hangjának iskolázottsága és játékának nemes egyszerűsége mutatja, hogy tökéletesítette azt, amivel a természet különben is pazarul megáldotta.

Vasárnap délután „A postás fiu és a huga“ ment zónaelőadásban zóna-közönség előtt zónahelyárakkal.

Hétfő (ápril. 27.) Zónában ismét „A kis alamuszi“ került színre.

Heti műsor:

Ma szerdán április 29-én, **Takács** M. **Vidor** J. **Balázi** S. és az egész drámai személyzet bucsufellépte a „Tanítónő.“ Színmű 3 felvonásban.

Csütörtökön „Dollár királyné“ operette, bucsuelőadás.

(M—n.)

„Pázmány-sajtó“ (Püspöki nyomda) Szatmár.

A MEGVÁLTÓ.

Ára fűzve 2.— kor. Kötve 2.40 kor.

Megrendelhető:

REIZER JÁNOS könyvkereskedésében vagy a **PÁZMÁNY-SAJTÓBAN** Szatmáron.

Értesítés!

Van szerencsém értesíteni Szatmár város és vidéke nagyérdemű közönségét, hogy **f. évi május hó 1-ső napjával a Gubásipartársulat földszinti helyiségében levő kávéház, étterem és sörcsarnokot** átvettem és azt

„Németi Kávéház“

cimmal tovább folytatom és a jelzett napon megnyitom.

Az összes helyiségeket teljesen újonnan rendezem be, úgy hogy ez által a legmeszebb menő igényeknek is képes vagyok megfelelni.

Étteremben állandóan **frissen csapott kétféle minőségű kítő sör, valódi magyaros módon készített ízletes ételek, zónareggeliek, azonkívül tisztán kezelt fajborok állanak** mindenkor a n. é. közönség rendelkezésére.

Kávéházamban pedig kellemes szórakozási helyet fog találni a n. é. közönség.

Elfogadok társas ebédek és vacsorák rendezését, mely célra az emeleten egy díszes terem áll rendelkezésre.

Abonnenseket mérsékelt ár mellett elfogadok.

Az ünnepélyes megnyitás május 1-én lesz.

Főtörekvésem oda fog irányulni a jövőben is, hogy előzékeny kiszolgálás és szakavatottságom révén, a mélyen tisztelt vendégeim megelégedését kiérdemeljem.

Magamat szíves jóindulatokba ajánlva, maradtam hazafias tisztelettel

Kron Mihály

bérlő és vendéglős.

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az **összes rovarokat gyorsan és alaposan** kipusztítja; üvegben —.20, —.60, 1.— és 2.— koronáért kapható

TIRGRAM TINKTURA

csakis **poloskák** ellen üvegekben —.40, —.80, 1.20, 2.60 és 5.— koronáért kapható minden jobb brogériában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-plakátok ki vannak függesztve. — Ügyeljünk a „**TIRGRAM**“ névre. Gyár: **Budapest, IV. ker., Károly-utca 1.**

Legelő.

Szatmári (Nagyecsonkás) kitünő legelőnkre folyó évre szarvasmarhát és lovat váltunk be. Legelőbér, őrzés, bikapénz, kétszeri beoltás és állandó orvosi felügyeletért darabonként **20 K** fizetendő szeptember 1-én. Vagy pedig 1200 □-öles holdanként **18 K**, mely szintén szeptember 1-én esedékes.

NEUSCHLOSZ TESTVÉREK
Szatmár, Deák-tér 7. sz.
Telefon szám 16.

Elsőrendű porosz kőszén és vágott tűzifa

valamint

I. rendű bükkhasábfa,
I. rendű gyertyánfa,
I. rendű cserfa,
I. rendű tölgyfa,

vastag hántott vargafa,
többféle dorongfa kapható

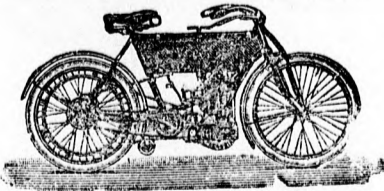
Fischer Herman

fakereskedőnél Szatmár,
Bárhory-utca 10. sz. Telefon 122.
Raktárak: a lakásnál, a Szentvér-
és máv. állomásnál.

Megnyilt a

Hammer Ignácz

műszerész, kerékpár és varrógép-
raktár Szatmár, Batthyányi-u. 1.
Schwarz Albert-féle bolthelyiségben.



Ajánlja világhírű **Puchmotor** és **kerékpárokat**,
valamint minden rendszerű **varrógépeket**
kényelmes heti vagy havi részletre.

Javító műhelyemben

kerékpár, varrógépeket és mindenféle műszereket
szakszerűen és jótállás
mellett eszközöltötnök. — Kerékpár alkatrészek,
gummik, szabadonfutók nagy választékban.

IFJ. RUBINSZKY FERENCZ

IPARMŰVÉSZETI MŰHELYE
SZATMÁR, UJ-UTCA 3/a SZ. (SAJÁT HÁZ).

Modern háló, ebédlő, szalon vagy
uri szoba berendezések, vala-
mint leányszoba berendezések
művészi kivitelben készülnek.
KIVÁNATRA TERVEKKEL IS KÉSZSÉGGEL SZOLGÁLOK.

SZÉN-, KOKS-, BRIKET-,

kovácsszén- és antracit-fogyasztók,
gazdák, gyártelepek, kereskedők, intézetek, — **mielőtt** szükségletüket fedezik, —
bizalommal forduljanak

Radnay Károly céghez Budapest,
Váci-körút 78. szám.

Sürgöny-czim: **ANTRACIT, BUDAPEST.**
Legkiválóbb minőségek, különlegességek, **Interurban** || Gőzzantásra és csépiésre rendeléseket ké-
összes ipari, gazdasági és házi czélokra. **telefon 164** || sőbbi szállításra már most feladni kérem.

21/ üzlet! 21/ üzlet!

20%-ot

megtakarít, ha az ujonnan megnyilt

Steinmetz Baruch Fiai

rőfös és divatáru kereskedők
SZATMÁR, Kazinczy-utca 4. szám alatti

üzletében vásárol, ahol minden e szakba
vágó cikkek, meglepő olcsó árakban
.. .. . árusítatnak.

Szives meggyőződést és pártfogást kér tisztelettel
STEINMETZ BARUCH FIAI SZATMÁR,
Kazinczy-utca 4. szám.

Az alábbi elsöranqu czégek a bevásárlásoknál és megrendeléseknél mélyen tisztelt olvasóinknak különös figyelmébe ajánljuk.



Gárdos Ferencz könyvkötő
Szatmár, Kazinczy-utca 6. sz.

Ajánlja ujonnan és a mai kor igényeinek megfelelően berendezett
KÖNYVKÖTÉSÉT
a mélyen tisztelt közönség szives figyelmébe.

KOMÁN JÁNOS köszörüs-mester
SZATMÁRON
a Központi vámházzal szemben.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy
köszörüs műhelyemet
1907. aug. 1-étől (régii helyéről) az Iskola-köz sarkáról néhány lépéssel beljebb, a püspöki r. k. fiu elemi iskola kerthelyiségébe **helyeztem át.** Műhelyemben borotva, olló, zseb-, konyha- és asztali kések érvágó, köpülőző gépek, valamint bádigos és szabó ollók köszörülését jutányos árakban vállalom el. Készítendő munkákért kívánatra házhoz küldök. A m. t. közönség szives pártfogását kérve,
tisztelettel **KOMÁN JÁNOS.**

Hirdetések felvételnek
a kiadóhivatalban Szatmár, Iskola-köz.



Kívánatra mérték után bármilyen kivitelű czipők és osizmák is készülnek.

A ki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós
honi gyártmányu lábbelit akar vásárolni, az bizalommal fordulhat

Vuja János

-hoz, **SZATMÁR, Deák-tér,** (Keresztes András-féle ház.)
aki dusan felszerelt **czipő-raktárában** csakis valódi finom bőrből, a már is világhírű hazai gyárakban czipőket és csizmákat **nagyon is versenyképes árak mellett** hozza forgalomba és üzletéből minden olcsóbb rendű készítményt a szokásos bőr és talp utáztatokat teljesen kiküszöbölte, és a kinek áruí osinosság dolgában is párját ritkítja

Mindenkinek saját érdeke, hogy üveg, porcellán és lámpa-árusükségletét .. Oesztreicher Tóbiás

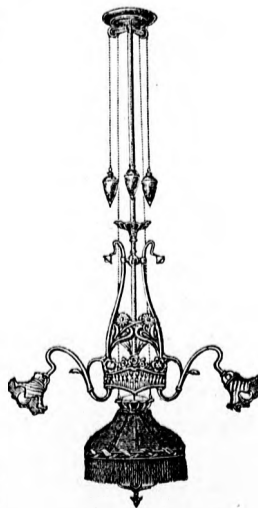
gyári nagy raktárában szerezze be **SZATMÁRON, Deák-tér 21. sz. a.,** és a nagybányai fióküzletében

Ajándék áruk: Tisztelettel tudatom, hogy a farsangi idény alkalmára dusan felszerelt üveg és porcellán üzletemben az árakat tetemesen leszállítottam. — Helyszüke miatt csak a következő tárgyak árai szolgáljon tájékozással:

Valódi karlsbadi 6 személyes étkező készlet	K 14.—től feljebb.
„ „ 6 „ teás „	K 6.—től „
„ „ 6 „ kávé „	K 5.60-tól „
„ „ 6 „ feketés „	K 5.60-tól „
„ „ „ mosdó „	K 8.—től „
„ „ teás csésze préselt 6 pár	K 1.90-től „
„ „ kávé „ „ 6 pár	K 1.90-től „
„ „ feketés „ „ 6 pár	K 1.50-től „

Csiszolt kristály üvegből különböző diszítéssel
Vizes készlet 6 személyre K 1.70-től feljebb
Boros „ 6 „ K 1.30-tól „
Liquörös „ 6 „ K —.95-től feljebb
Talpas üvegtál 6 tányérkával K 1.30-tól „
Csigaszerkezetű díszes függő lámpa 5.80-tól „

Kiházasítási berendezések és ajándék disztárgyak, dus választékban, kivételes előnyökkel kaphatók. **Villamos osillárok** nagy választékban. Házi telephon, villamos csengő és villanyvilágítási bevezetések, valamint javítások jutányos árban, pontosan eszközöltetnek. Villamos égő drbja 60 f. Mindenféle ujdonsági villamos égő kapható.



BABAKOCSIK ÉS HINTALOVAK!
Megkezdődött a tavaszi vásár!
Óriási választék ujdonságokból, melyek egyedül csak
a Szatmári Bazárban
Kazinczy-u. 10. sz. alatt kaphatók a legegyszerűbbtől a legizlésebb tárgyak, u. m.: játék, díszmű, rövid, nürinbergi, aczél, tajték, üveg, porcellán és öntvény-árak, grammophonok, fonographok, lemezek és hengerek óriási választékban, mélyen leszállított árak mellett vásárolhatók
BLATNICZKY ISTVÁN
SZATMÁR, Kazinczy-utoza 10. sz. alatt levő
„SZATMÁRI BAZÁR“-JÁBAN.
MÉRSEKELTEN SZABOTT ÁRAK!

Értesítés.
Fogorvosi műtermem és lakásom május hó 1-től
a Lévai-palota emeletén lesz. (Hám János-utca 12.)
Műtermemben a száj, fogak és állcsontok kóros változásai a legújabb idők technikai vívmányai szerint kezeltetnek. — Kitiünőnek ismert fogporom nálam mindig kapható. — Lakásomból két utcai — egymásba nyíló — szobát bére adok. — Értekezhetni jelenlegi lakásomon Rákóczi-utca 24. szám alatt.
Albisi Bakosy Domokos, orvos-fogorvos.

100.000 lábat tesz tönkre a szűk czipő. Aki ennek ellensége, önmagának meg jó barátja, az rendelni fog izlése szerint czipőt
VALEK JÁNOS czipész mesternél
Szatmáron, Széchenyi-u. 7. (Bölönyi-ház)
a püspöki palotával szemben.